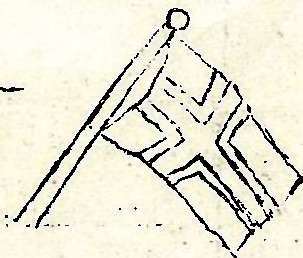

FRITT LAND

Mandag 3. juli 1944.

Nr. 48 - 1. årg.

STILLE FØR STORMEN

Det er stille på hjemmefronten - stille både før og etter stormen. Mobiliseringen av Norges ungdom ble en fiasko for tyskerne i første omgang, men ingen må tro at de vil gi seg av den grunn.

Den avgjørende kamp mot Tyskland er begynt og den tyske hær går fra det ene katastrofale nederlag til det annet. Den tyske propaganda-maskin arbeider under høytrykk og forsøker etter beste evne å gi det tyske folk et annet og for dem fordelaktig bilde av krigen. Og det tyske folk lar seg muligens forblinde, men man må regne med at i den tyske militære ledelse sitter det folk som, bortsett fra Hitler, nøkternt og kynisk vurderer stillingen og regner med de muligheter som foreligger. De er fagfolk på sitt område og vet at de ikke kan stoppe de allierte armeers frammarsj; det eneste de kan gjøre er i det lengste å spare sine reserver, mobilisere de resurser de har i Europa og ved en rasjonell fordeling og utnyttelse av disse, i det lengste føre en oppholdende kamp.

De tyske leder kjemper med ryggen mot avgangen. De vet at Tysklands undergang er deres undergang og at de ansvarlige for denne krig og for all redsel og terror mot Europas undertrykte folk ikke vil undgå sin skjebne. Et så blodbestenkt regime vil ikke komme fra sitt ansvar.

De håper derfor at de ved å føre en desperat og oppholdende kamp mot de allierte skal kunne trekke krigen i langdrag, og at tiden skal gi dem en liten sjangse de kan utnytte til sin fordel. De håper at en så veldig koalisasjon, som den mellom de allierte, i lengden ikke kan bestå og arbeide uten at det oppstår alvorlige rivninger - og at dette skal bli Tysklands store sjangse.

De vil bli skuffet - det vet vi - men tyskerne vil ikke vite det, tro det eller regne med det. Derfor må vi være klar over og forberedt på at de kommer til å gjøre alt for å forsøke å forlenge krigen.

Selv om mobiliseringen ikke lyktes i første omgang, vil de prøve igjen, og denne gang på en listigere måte. De vil få ungdommen til å føle seg trygg, lokke den tilbake til byene igjen, og så en dag slå til, og da på en langt mer drastisk måte enn forrige gang. Da får ikke ungdommen noe varsel og heller ingen sjangse til å komme unna.

Det samme gjelder alle som arbeider på hjemmefronten. Det har vært stille en stund nå, mistenkelig stille, men Gestapo arbeider under høytrykk. Angiverne er spredt over hele landet -

flere enn vi aner. De forsøker å komme inn i illegale organisasjoner og videre oppover mot ledelsen. Det har lyktes før, men må ikke hende om igjen. Alt som kan framskynde frihetens seier, forsøker Gestapo å ødelegge - hensynsløst og med alle midler.

Vi står foran den avgjørende kamp her hjemme. Tyrannene skal ut, og kampen blir hard. Hver eneste mann og kvinne trengs i sluttkampen, og vi har ikke råd til å miste noen ved at det tas unødige sjangser og ikke utvises tilstrekkelig forsiktighet fordi det akkurat for tiden er så stille og fordi seieren er så nær. Vi har ventet og forberedt oss i fire lange år på det som forestår, og vi må alle stå klar når vår time slår - klar til sluttkampen for et fritt land.

KRONPRINS OLAV SOM FORSVARSSJEF.

Regjeringen har ved kgl. resolusjon av 30. juni 1944 beordret HKH Kronprins Olav som forsvarssjef inntil videre, dog ikke lenger enn til det første ordinære statsråd kan holdes i Oslo. General Hansteen vil være nestkommanderende og rangere direkte etter forsvarssjefen. Kronprinsen fyllte igår, søndag, 41 år. I 20 år har han deltatt i statsråd og har under hele krigen stått ved sin fars side, Kæmpeværdighet og gjensidig beundring preger forholdet mellom dem. Han har deltatt i våre styrkers ledelse og kamper. Enhver som har møtt ham vil erkjenne at han har gjennomgått en stor utvikling. Det er en moden og klok mann som overtar kommandoen; han blir møtt med tillit på alle hold. Han møtes med varme ønsker fra alle våre styrker og hele vårt folk.

SITUASJONEN I DANMARK.

Fra svensk presse henter vi følgende om situasjonen i Danmark: I løpet av fredagen tilspisset den alvorlige situasjon i Kjøbenhavn seg ytterligere. Allerede torsdag aften brøt det ut streik i byen, som i løpet av fredagen utviklet seg til generalstreik. De fleste butikker ble stengt, og byen er uten brød, vann, gass og lys. Det ble bygget barrikader i gatene og sporvognende ble veltet overende. Enkelte steder kom det til skuddveksling mellom dansker og tyskere. Tyskerne har besatt hovedbanestasjonen og troppeforsterkninger kommer til Kjøbenhavn fra Jylland. Tyskerne er i høyeste beredskap og patruljer kjører rundt i gatene med midtlysene klare.

Fredag aften, etterat noen fagforeningsledere var arrestert, gikk det ut parole om streik.

Denne ble fulgt av en halv million arbeidere som sorterer under Fagforbundet. Streiken spredte seg til alle næringsgrener. Fredag ble intet arbeid utført i Danmark.

Oslo. Sogneprest Arne Thu er avgått ved døden på Grini som følge av straffeeksersis. Arne Thu var sogneprest i Vestby og har vært fange på Grini i 2.1/2 år. Han var født i 1891.

SAMMENDRAG AV NYHETENE FREDAG OG LØRDAG.

Slaget om Minsk har begynt for alvor, heter det i fredagens frontrapport fra østfronten. Kampen raser nå om porten til slettene i N. Polen, som fører videre inn i Tyskland. Sovjet-armeene har siden offensivens begynnelse tilbaketrukket 1/3 av veien til Ø Preussen. V for Polotsk har troppene gått over den polske grense fra 1939. Tyskernes linje ved Beresina, den siste tyske forsvarslinje for Minsk, er likvidert og russerne har etter å ha passert elva innledet frontalangrepet mot Minsk hvor tyskernes Heeresgruppe Mitte - **hundretusener soldater** - er i fare for å fanges i en sekk. Polotsk er omgått, og jernbanen mellom Polotsk og Warsjava er avskåret. Ved erobringen av Borissov ble 5.000 tyskere drept eller tatt til fange. I Bobruisk var det 16.000 falne og 18.000 fanger og det meldes at stadig flere soldater overgir seg og deserterer. S for Minsk har russerne erobret Slutsk og rykker videre fram. En ny offensiv er begynt langs Pripet mot Minsk; flere steder er inntatt og troppene har god framgang. - Fredag ble det meldt at Petrosavodsk, hovedstaden i Karelen, og at byen Kandonova var falt. Hele jernbanelinjen fra Murmansk til Leningrad er på russernes hender. Russiske fly angrep torsdag Kirkenes og Petsamo. 3 forsyningsskip på tilsammen 20.000 tonn ble senket på havnen i Kirkenes. 2 andre skip ble satt i brann i Petsamo. - Amerika har brutt den diplomatiske forbindelse med Finland. De finske sosialdemokrater har gitt etter for presset og trekker ikke sine ministre ut av regjeringen. Tanner blir derfor stående. - Fra Normandie meldes at de allierte tropper langs Odon har styrket sine stillinger på begge fløyer. Fiendens forsøk på å bryte inn i Caen-Evresy-området er slått tilbake. De siste tropper på Cherbourg-halvøya har overgitt seg og all motstand er opphørt. General Dolmann, sjefen for 7. tyske arme i Normandie, falt tirsdag. Det var tirsdag britiske Taifunfly angrep et tysk hovedkvarter. - I Italia drives fienden uten opphold tilbake langs hele fronten. 5. arme er i utkanten av Cecina og står 10 km. S for Siena. 8. arme rykker fram Ø og V for Trasimenosjøen. - Den voldsomme bombing av Tyskland og tyskokkupert område fortsetter. Den tyske oljeproduksjon er skåret ned til nesten ingen ting og tyskerne er nå avhengig av sine opplag.

Norge. Som følge av de vellykte sabotasjehandlinger mot svovelsyrefabrikken på Lysaker og i Røyken natt til torsdag, har Engene og Gullaug sprengstoffabrikker måttet innstille driften.

NYHETENE SØNDAG.

Østfronten. Russerne har hatt ny framgang Ø og SV for Minsk. Under sin framrykning fra Slutsk nærmer russerne seg Baranovitsji på jernbanen fra Minsk til Brest Litovsk. På de nordlige frontavsnitt i Hvite-Russland har russerne passert Polotsk. De tyske tap er nå kommet opp i 230.000 falne eller fanger. På fronten mellom Ladoga og Omega fortsetter russerne sin framrykning.

Vestfronten. Koresspondentenes beretninger går ut på at tyskerne retter det ene angrep etter det annet mot bresjen over Odon under forsøket på å finne et svakt punkt i flanken. Angrepene har dog ikke ført til noe resultat. Rommel har personlig overtatt kommandoen. Tyskerne blir hindret i å føre fram forsterkninger av de alliertes skipskanoner, således har bredsidene fra Rodneys 16" kanoner hatt stor virkning. Frontkorrespondentene legger også vekt på tyskernes vanskeligheter med transporten som blir hindret av bombing og de franske innlandsstyrkers aktivitet. Under reise til fronten må de tyske kolonner hele tiden være kampklare. Flyvirksomheten er blitt hemmet av ugunstig vær. Fly stasjonert på Normandie har angrepet kanonstillinger og andre mål bak fronten. Ved Villers Bocage ble en tanksamling ødelagt av flyene. Flyangrep ble rettet mot mål i V Tyskland natt til søndag, samtidig ble det lagt ut miner. De britiske flyene hadde ingen tap. Bombefly eskortert av jagere har angrepet basene for ubemannede fly. De møtte endel motstand.

Italia. De allierte rykker fram langs hele fronten. 5. arme har omgått byen Cecina og står 25 km S for Livorno. På midtfronten har de allierte okkupert en by 9 km N for Perugia. På adriaterhavskysten har troppene gått over elva Potenza og okkupert flere byer. Flyangrepene har vært konsentrert om forbindelseslinjer i N Italia og Jugoslavia. -

Jugoslaviske friskarere har avbrutt stambanen mellom Beograd og havet.

Danmark. Frihetsrådet har sendt ut en erklæring om at streiken vil bli fortsatt inntil tyskerne garanterer at visse krav vil bli oppfylt. Kravene går ut på:

1. Opphevelse av portforbudet.
2. Fjernelse av Schalburg-korpset.
3. Gass, vann og elektrisitet må skaffes byen.
4. Represalier skal ikke bli tatt.
5. Veiene til Kjøbenhavn skal åpnes igjen. -

I Kjøbenhavn er flere medlemmer av quislingpolitiet blitt lynsjet.

Tyskland. Fra Hitlers hovedkvarter ble det i går innrømmet at Dietl omkom 23. juni. Han ble begravet i Berlin på statens bekostning. Hitler talte for første gang på flere måneder, ikke om krigen, men om Dietls fanatiske lojalitet overfor partiet og Hitler selv. General Jodl er derimot ikke omkommet. Den omkomne var en yngre bror ved Dietls stab.

Amerika har beslaglagt 17 millioner dollar finske tilgodehavender, som før var frosne fonds.